

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XLI.

Vydána dne 9. dubna 1920.

Obsah: (Čís. 193.—197.) 193. Branný zákon republiky Československé. — 194. Zákon, jímž se upravuje přejímání vojenských gázistů bývalé rakousko-uherské, rakouské a uherské branné moci do branné moci republiky Československé a jímž se upravují zaopatřovací nároky bývalých vojenských gázistů, kteří se na československém národě provinili. — 195. Zákon o úpravě služebních požitků československého vojska. — 196. Zákon, jímž se stanoví početný mírový stav československého vojska. — 197. Zákon o hornickém vyhledávání a těžení živců (bitumen).

Čís. 193.

Branný zákon republiky Československé ze dne 19. března 1920.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

ODDÍL I.

Všeobecná ustanovení.

§ 1.

Československá branná moc.

Československá branná moc jest povolána k tomu, aby hájila trvání, celistvosti a svobody republiky Československé proti nepřítelům zevnějším, jakož i spolupůsobila při udržování pořádku a bezpečnosti uvnitř státu. Může jí býti též použito k pomocným službám při pohromách, ohrožujících život a majetek.

Branná soustava republiky Československé bude vybudována na podkladě miličním; ustanovení tohoto zákona platí po dobu přechodnou.

§ 2.

Branná povinnost.

Povinnost branná jest všeobecná a stejná pro všechny a musí býti vykonávána osobně podle ustanovení tohoto zákona.

Kromě státních občanů Československé republiky podléhají branné povinnosti též osoby, trvale bydlící v republice Československé, nemohou-li prokázat jinou státní příslušnost.

Branná povinnost obsahuje povinnost odvodní a služební, tuto jednak k presenční službě, jednak k službě v záloze.

Branná povinnost počíná se rokem, v němž občan dokončí 20., a přestává rokem, v němž končí 50. rok věku, vyjma případy předposledního odstavce § 12. Vojenské osoby z povolání

podléhají branné povinnosti až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku svého, a to i když byly dány do výslužby.

Mimořádnou brannou povinnost upravuje oddíl IV.

Tělesná výchova mládeže před brannou povinností bude upravena zvlášť.

§ 3.

Povinnost k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce.

Za mobilisace a ve válce jsou povinni i ti státní příslušníci českoslovenští a osoby v druhém odstavci § 2 uvedené, jimž nepřísluší povinnost služební, přispívají od 17 do 60 let podle svých schopností a sil k obraně vlasti.

§ 4.

Vojenská daň.

Zvláštním zákonem bude stanoveno, pokud budou platiti vojenskou daň osoby, vojenské služby nekonající.

§ 5.

Význam splnění branné povinnosti pro zastávání veřejných služeb a volitelných hodností.

Splnění branné povinnosti jest předpokladem zastávání státních a jiných veřejných služeb neb občanských hodností volitelných.

§ 6.

Vstup československých příslušníků do cizích vojenských služeb.

Povolení ke vstupu československých státních příslušníků do vojenských služeb cizího státu udílí prezident republiky Československé na návrh ministra národní obrany.

ODDÍL II.

O doplňování československé branné moci.

§ 7.

Jak se doplňuje československá branná moc.

Československá branná moc se doplňuje:

- a) odvodem,
- b) dobrovolným vstupem.

§ 8.

Všeobecné podmínky pro zařazení do československé branné moci.

Pro zařazení do československé branné moci požaduje se:

a) československé státní občanství, po případě trvalý pobyt v Československé republice u osob, které nemohou prokázatí jiné státní příslušnosti;

b) potřebná duševní i tělesná způsobilost.

§ 9.

Odvodní povinnost.

Odvodní povinnost počíná se 1. lednem kalendářního roku, v němž občan dokončí 20. rok věku, a trvá až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 22. rok věku.

Občané, v témže kalendářním roce narození, tvoří jednu odvodní třídu, která se označuje jako první, druhá a třetí třída odvodní podle roku narození odvodem povinných. K odvodu povolávají se ročně vždy tři odvodní třídy.

U těch, kteří nevyhověli ve věku k odvodu povinném své odvodní povinnosti, anebo u nichž jest trestním rozsudkem prokázáno, že jejich odvod byl zmařen některým z trestních činů v tomto zákoně uvedených, trvá povinnost odvodní až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku svého.

K odvodní povinnosti náleží závazek do-
staviti se před odvodní, po případě přezkoušecí komisi a podrobiti se předepsanému řízení.

§ 10.

Od vody.

Od vody jsou hlavní a dodatečné.

Hlavní odvod koná se každého roku, zpravidla od 1. března do 31. května, dodatečné od vody konají se podle potřeby.

Od vody provádějí smíšené komise.

Do rozhodnutí, že občan jest odveden, není opravného prostředku.

Branci, kteří žádají za odklad presenční služby, musí o to žádati zpravidla u odvodní komise, která podle možnosti rozhodne o tako-

vých žádostech ihned; o stížnosti do tohoto nálezu rozhoduje příslušný vojenský úřad druhé stolice v souhlasu s politickým úřadem druhé stolice s konečnou platností; nedocílí-li se souhlasu, ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra.

Odvodní komisi předsedá přednosta politického úřadu první stolice, nebo — je-li zaneprázdněn — jeho zástupce; ostatní složení komise, jakož i způsob jednání a hrazení nákladů s odvodem spojených, upravují zvláštní předpisy.

Tam, kde se občané ve větším počtu k odvodu nedostaví, nebo kde se ve větší míře vyskytnou při odvodu nepřístojnosti, může ministr národní obrany v dohodě s ministrem vnitra učiniti mimořádná opatření potřebná k řádnému provedení odvodů.

§ 11.

Přezkoušení.

Vyskytne-li se při odvodu různost mínění o neschopnosti odváděného, bude dán tento k přezkoušení zvláštní smíšenou komisí (komisí přezkoušecí).

Tato komise přezkouší i ty, kteří při odvodu byli uznáni za nezpůsobilé, je-li prokázáno trestním rozsudkem, že dosáhli tohoto nálezu některým z trestních činů v tomto zákoně uvedených. Přezkoušení takové jest přípustno až do 31. prosince toho roku, v němž osoby uvedené dosáhnou 50. roku věku svého.

Složení této komise, jakož i způsob jednání a hrazení nákladů s přezkoušením spojených, bude upraveno nařízením.

Proti rozhodnutí přezkoušecí komise není opravného prostředku.

§ 12.

Dobrovolný vstup do československé branné moci.

Dobrovolný vstup do československé branné moci může býti povolen tomu, kdo vyhovuje podmínkám v § 8 vytyčeným a dosáhl 17. roku věku svého.

Nezletilí potřebují k dobrovolnému vstupu do československé branné moci svolení otcova nebo poručníkovy.

Za mobilisace a ve válce může býti povolen osobám nepodléhajícím odvodní a služební povinnosti dobrovolný vstup do československé branné moci na dobu války, čímž se rozšiřuje na ně po tuto dobu branná povinnost.

O způsobilosti a o přijetí dobrovolníků rozhodují vojenské úřady podle zvláštních ustanovení. Přijetí cizích státních příslušníků povoluje prezident republiky na návrh ministra národní obrany.

§ 13.

Doplňování důstojnictva a poddůstojnictva.

Doplňování důstojnictva a poddůstojnictva z povolání, jakož i důstojnictva v záloze bude upraveno zvláštními ustanoveními.

ODDÍL III.

O povinnosti služební.

§ 14.

Zařadění odvedených.

Branci, odvedení v době od 1. ledna do 1. října, zařadí se 1. říjnem odvodního roku do československé branné moci. Všichni ostatní v tom roce odvedení zařadí se dnem svého odvodu. Dobrovolníci zařadí se zpravidla dnem přijetí.

Služební povinnost počíná dnem zařadění.

§ 15.

Nastoupení presenční služby.

Presenční služba nastupuje se zásadně dnem zařadění.

Nastoupení presenční služby není na překážku, byl-li odvedený odsouzen k trestu na svobodě, který nepřevyšuje dobu tří měsíců.

Služební presenční dobu zameškanou opožděným nastoupením presenční služby dlužno nahraditi.

§ 16.

Odklad nastoupení presenční služby.

Odvedeným, kteří pokračují ve svých studiích, povolí se na jejich žádost odklad nastoupení presenční služby nejdéle do 1. října roku, v kterém dosáhnou 24. roku věku svého. Týmž odklad může býti povolen těm, kdož se připravují jinak k určitému povolání (na př. učňům) a přerušením utrpěly by velkou újmu, podobně i těm, kdož prokáží okolností zvláštního zřetele hodné. Studujícím vysokých škol povolí se na jejich žádost odklad nastoupení presenční služby nejdéle do 1. října roku, v němž dosáhnou 26. roku, ve výjimečných případech nejdéle do 1. října roku, v němž dosáhnou 28. roku.

O žádostech za povolení odkladu presenční služby, pokud nebyly vyřízeny podle § 10 odvodní komisí, rozhodují příslušné vojenské úřady první stolice v souhlase s politickými úřady první stolice, o stížnostech proti takovým rozhodnutím,

jakož i v případech, kdy nebylo docíleno souhlasu, rozhoduje nadřízený vojenský úřad druhé stolice v souhlasu s politickým úřadem druhé stolice s konečnou platností; nedocílí-li se souhlasu, rozhoduje ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra.

§ 17.

Trvání presenční služby.

Pravidelná presenční služba trvá 14 měsíců. Ti, kdož byli vycvičeni na státní útraty k vojenským službám z povolání, nebo dostali k tomu účelu stipendia, jsou zavázáni vedle pravidelné presenční služby ještě k další činné službě, jejíž trvání řídí se ustanoveními platnými v době převzetí takového závazku.

§ 18.

Presenční služba osob na svobodě potrestaných.

Osoby, za své presenční služby na svobodě potrestané, musí nahraditi presenční služební dobu, zameškanou trestem nebo vazbou uvalenou na ně v trestní věci, jež skončila rozsudkem odsuzujícím, přesahuje-li čas odňatý službě trestem nebo vazbou úhrnem 30 dní.

§ 19.

Dobrovolné další konání činné služby.

Každému, kdo vykoná předepsanou presenční službu, může býti povoleno — je-li to v zájmu služebním —, aby dobrovolně dále konal činnou službu. Podrobnější ustanovení o tom, i o případných hmotných výhodách, vydána budou cestou nařizovací.

§ 20.

Služební povinnost cizinců, kteří nabyli československé státní příslušnosti.

Cizinci, kteří nabudou československé státní příslušnosti, podléhají branné povinnosti podle svého věku, bez ohledu na to, zda a jak vyhověli branné povinnosti ve své dřívější vlasti.

Nabudou-li cizinci československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončili 22. rok věku, avšak ještě před 31. prosincem toho roku, v němž dokonají 40. rok věku, budou povoláni k odvodu a v případě způsobilosti k vojenské službě zařadění do zálohy. V ní podrobí se 12-nedělnímu vojenskému výcviku. Na to podléhají podle věku svého cvičením ve zbrani (služebním).

§ 21.

Přeložení do zálohy.

Přeložení do zálohy děje se po skončení stanovené presenční služby neb další činné služby dobrovolně převzaté.

Záloha se dělí na první zálohu, k níž patří záložníci až do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku svého, a na druhou zálohu, kterou tvoří ročníky starší až do uplynutí branné povinnosti. Přeložení z první zálohy do druhé děje se 31. prosincem toho roku, v němž záložník dokončí 40. rok věku.

§ 22.

Cvičení ve zbraní (služební).

Záložníci jsou povinni v první záloze se cvičením ve zbraní (cvičením služebním) v úhrnné době 14 neděl, při čemž nesmí být počet cvičení větší než čtyři.

Těm, kdož dobrovolně pokračovali podle § 19 v další činné službě nejméně po jeden rok, prominou se první dvě cvičení ve zbraní (služební cvičení), za další rok dobrovolně prodloužené činné služby prominou se všechna cvičení ve zbraní (služební cvičení).

Záložní důstojníci povinni jsou k pěti čtyřnedělním cvičením ve zbraní (služebním cvičením).

Bude-li zavedena nová výzbroj, mohou být povolání příslušníci první zálohy podle potřeby výjimečně k zvláštnímu cvičení nejdéle čtyřnedělnímu, které bude podle možnosti započteno do úhrnné doby cvičení stanovené v odstavci prvém.

Povinnost v tomto paragrafu uvedená bude stanovena u osob, které prokáží stanoveným způsobem určitý stupeň tělesného výcviku, cestou nařizovací.

§ 23.

Činná služba za mobilisace a ve válce.

Mobilisaci částečnou neb všeobecnou nařizuje prezident Československé republiky po slyšení vlády; nařízení mobilisace všeobecné předloží co nejdříve Národnímu shromáždění k dodatečnému schválení. Je-li mobilisace nařízena, jsou osoby povolané k činné službě povinny činnou službou až do demobilisace nebo svého propuštění (od-
díl V.).

Demobilisaci částečnou neb úplnou naříditi přísluší prezidentu Československé republiky na návrh ministra národní obrany.

§ 24.

Zproštění záložníků od činné služby pro případ mobilisace, za války.

Příslušníci zálohy, jakož i osoby, podle § 23 předčasně neb opětne odvedené, jichž jest z důležitých zájmů československé branné moci, neb veřejné služby, neb z jiných veřejných zájmů nezbytně zapotřebí na místech jejich občanského povolání, mohou býti na určitou neb neurčitou dobu zproštěni činné služby za mobilisace a ve válce a ponechání ve svém občanském povolání. Podrobná ustanovení budou vydána cestou nařizovací.

O zprošťování z důležitých zájmů československé branné moci aneb z jiných veřejných zájmů rozhoduje ministerstvo národní obrany po slyšení smíšených komisí, v nichž musí býti též zástupci zaměstnavatelů a zaměstnaných z oboru zemědělství, živností, průmyslu a obchodu. Ostatní složení těchto komisí, počátek jejich působnosti, jakož i způsob jednání a hrazení nákladů bude upraveno nařízením.

§ 25.

Kdy zaniká poměr důstojníků z povolání.

Důstojníci z povolání, kteří prohlásí před 31. prosincem toho roku, v němž dovrší 50. rok věku svého, že nehodlají nadále býti důstojníky z povolání, budou přeloženi do zálohy, jestliže vyhověli stanovené povinnosti k presenční a činné službě (§ 17). Prohlásí-li tak po uvedené lhůtě, budou propuštěni ze svazku branné moci československé. Takové přeložení neb propuštění jest za mobilisace a ve válce vyloučeno.

Osoby do výslužby přeložené podléhají branné povinnosti podle § 2, odst. 4.

§ 26.

Povinnost poslechnouti povolávacího rozkazu.

Povolávacího rozkazu musí poslechnouti všichni k činné službě podle tohoto zákona povinní.

Příslušníci československé branné moci, kteří dříve v době vyhlášení všeobecné mobilisace mimo oblast Československé republiky, jsou povinni bez zvláštního zavolání dostaviti se neprodleně k činné službě. Jakmile jest veřejně známo, že všeobecná mobilisace byla nařízena.

ODDÍL IV.

Mimořádná opatření.

Mimořádné povolání zálohy v míru.

§ 27.

Vyžadují-li toho zvláštní poměry, může naříditi prezident republiky Československé po sly-

šení vlády v míru povolání tří nejmladších ročníků první zálohy k výjimečné činné službě na dobu nezbytné potřeby.

§ 28.

Mimořádná opatření za mobilisace a ve válce.

Za mobilisace a ve válce mohou být za účelem zvýšení, nebo doplnění početného stavu československé branné moci učiněna presidentem republiky Československé po předchozím slyšení vlády tato mimořádná opatření:

a) předčasné zařazení všech osob v tom roce odvedených;

b) přidržení k válečné službě příslušníků četnictva, pohraničních stráží, pohraniční finanční stráže a finanční důchodkové kontroly, pokud to vojenské důvody vyžadují, jakož i členů spolků pěstujících vojenský výcvik ve věku od 17 do 60 let, pokud nejsou již jinak povoláni k vykonávání válečné služby podle svého branného poměru;

c) předčasný odvod osob, které dosáhnou v tom roce 18. a 19. roku věku svého;

d) opětný odvod příslušníků všech ročníků, podléhajících pravidelné povinnosti branné, kteří nebyli při řádných odvodech uznáni způsobilými, anebo byli pro nezpůsobilost k vojenské službě propuštěni z branné moci.

K mimořádným opatřením uvedeným pod c) a d) jest potřebí předchozího schválení Národního shromáždění.

Ti, kdož byli odvedeni podle posléze uvedených opatření, budou zařazení dnem odvodu do československé branné moci, čímž se na ně rozšíří povinnost služební.

ODDÍL V.

O propuštění z branné moci československé.

§ 29.

Propuštění po splnění branné povinnosti.

Kdo splní brannou povinnost podle tohoto zákona, bude propuštěn z branné moci československé a obdrží o tom písemný doklad. Průtah ve vydání tohoto dokladu nezpůsobuje prodloužení branné povinnosti.

§ 30.

Propuštění pro nezpůsobilost a odvedení proti zákonu.

O propuštění z branné moci československé pro nezpůsobilost ke službě a pro odvedení proti zákonu rozhodují vojenské úřady.

§ 31.

Vystěhování za účelem nabytí cizího státního občanství a propuštění z branné moci.

Příslušníci Československé republiky mužského pohlaví, kteří dovršili 17. rok, až do konce roku, v němž dosáhnou 40. roku, potřebují, chtějí-li se vystěhovati za účelem nabytí cizí státní příslušnosti, k tomu svolení ministerstva národní obrany.

Za mobilisace a ve válce se vztahuje omezení v předchozím odstavci uvedené i na příslušníky starší, až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku, u důstojníků a poddůstojníků z povolání a ve výslužbě až do konce roku, v němž dokonají 60. rok věku.

O žádostech v tomto paragrafu uvedených, pokud jsou podány osobami služební povinnosti nepodléhajícími, rozhoduje v míru ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra.

Propuštění z branné moci, po případě výmaz z evidence lze vykonati teprve tehdy, když žadatel se k trvalému pobytu do ciziny skutečně vystěhoval a cizího státního občanství nabyt. Nestane-li se tak do dvou let ode dne, kdy bylo doručeno povolení k vystěhování, pozbývá toto povolení platnosti.

ODDÍL VI.

O povinnosti hlášení.

§ 32.

Povinnost hlášení.

Hlásiti se jsou povinni podle zvláštních ustanovení:

1. k soupisu odvodnímu osoby odvodem povinné v roce předcházejícím odvodu;
2. nezařazení odvedení, změní-li pobyt;
3. nezařazení odvedení při odchodu k přesenní službě;
4. vojenské osoby na trvalé dovolené;
5. příslušníci zálohy, jakož i vojenské osoby z povolání, jež byly přeloženy do výslužby;
6. osoby v § 3 uvedené k účelům evidenčním.

ODDÍL VII.

O všeobecných právech a povinnostech.

§ 33.

Soudní a disciplinární trestní pravomoc nad osobami vojenskými v činné službě.

Osoby vojenské v činné službě podléhají vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci, pokud zvláštní zákony nestanoví výjimek.

Rozsah vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci určuje vojenský trestní soudní řád a vojenská služební ustanovení.

Pokud by mělo být při činech, disciplinárně trestných podle vojenských služebních ustanovení, učiněno nějaké správní opatření jako o náhradě škody, o propadnutí věci neb o ztrátě nějakého oprávnění, aneb pokud by mělo být uloženo nějaké plnění, anebo učiněno nějaké zajišťovací opatření, vydá o tom nález příslušný úřad správní.

V občanských věcech podléhají osoby vojenské v činné službě občanským zákonům a úřadům.

§ 34.

Soudní a disciplinární trestní pravomoc nad osobami, které nesplnily odvodní povinnosti, nad odvedenými, kteří nenastoupili presenční služby, a nad osobami mimo činnou službu.

Osoby, které dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby, pak osoby vojenské mimo činnou službu, podléhají v občanských, jakož i trestních a policejních věcech občanským zákonům a úřadům, pokud tento zákon nestanoví výjimek.

Vojenské disciplinární pravomoci podléhají:

1. Nezařazení odvedení, nešetří-li ustanovení o hlášení při odchodu ku presenční službě (§ 32, bod 3.).

2. Osoby vojenské mimo činnou službu:

a) pro nešetření ustanovení o uschování a udržování v tajnosti vojenských důvěrných pomůcek služebních, které služebně převzaly ve své vojenské vlastnosti;

b) pro neuposlechnutí povolávacího rozkazu v případech uvedených v §§ 48, 49 a 50.

Vojenský trestní soudní řád určuje, pro které trestné činy podléhají vojenské osoby mimo činnou službu vojenské trestní soudní pravomoci.

§ 35.

Soudní a disciplinární trestní pravomoc nad osobami uvedenými v § 3.

Osoby povolané podle § 3 podléhají vojenské trestní soudní a disciplinární pravomoci:

a) pro trestné činy spáchané v době, kdy byly přiděleny k službě v oblastí operujících vojsk;

b) pro porušení povinností při plnění zvláštních úkonů za vojenského vedení.

§ 36.

Sňatky osob podléhajících branné povinnosti.

Osoby, které dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, mohou se oženit jen výjimečně, prokáží-li okolnosti zvláštního zřetele hodné a udělí-li jim k tomu svolení příslušný politický úřad druhé stolice. Podrobnosti budou stanoveny cestou nařizovací.

Odvedení, kteří dosud nenastoupili presenční služby, dále pak osoby v presenční službě, jakož i vojenské osoby z povolání potřebují k sňatku povolení vojenského úřadu. Jinak není k sňatku potřebí zvláštního povolení.

Povolení k sňatku neposkytuje výhod při plnění branné povinnosti.

§ 37.

Cestování do ciziny.

Nařízením vlády bude stanoveno, pokud jest branná povinnost na překážku cestování do ciziny.

Za mobilisace a ve válce může ministr národní obrany osobám podléhajícím branné povinnosti cestování do ciziny po případě i vůbec zapovědět.

§ 38.

Požítky a zaopatření.

Požítky a zaopatření vojenských osob, jakož i zaopatření pozůstalých upravují zvláštní zákony a ustanovení.

§ 39.

Vyživovací příspěvek rodin vojenských osob.

Zvláštní zákon ustanoví, pokud bude poskytnut vyživovací příspěvek rodinám, jichž výživa závisela na osobě, vykonávající činnou službu.

ODDÍL VIII.

Ustanovení trestní.

§ 40.

Opomenutí předepsaného hlášení.

Osoby, uvedené v § 32, bodu 1., 2., 4., 5. a 6., které opomenou se hlásiti podle ustanovení a toto opomenutí dostatečně neospravedlní, budou potrestány pro přestupek trestem na penězích od 20 Kč do 1000 Kč.

§ 41.

Sňatky bez povolení.

Kdo se bez povolení příslušných úřadů (§ 36) ožení, bude potrestán pro přestupek trestem na penězích od 50 Kč do 2000 Kč.

Kdo při uzavření takového sňatku vědomě spolupůsobí, toho stihne též trest. Spolupůsobila-li úřední osoba z nedbalosti, budiž potrestána trestem na penězích od 20 Kč do 1000 Kč.

Podléhá-li pachatel vojenské trestní soudní pravomoci, zakročí se proti němu podle vojenských trestních zákonův a disciplinárních ustanovení.

§ 42.

Zmeškání odvodu nebo přezkoušení.

Odvodem povinný, který ve lhůtě k odvodu nebo přezkoušení určené se nedostaví a omeškání svého dostatečně neomluví, rovněž i ten, kdo ho k tomu navádí, bude potrestán pro přestupek trestem na penězích od 50 Kč do 3000 Kč.

§ 43.

Překažení odvodu nebo přezkoušení nedostavením.

Kdo se nedostaví k odvodu nebo přezkoušení v úmyslu, aby odvodní povinnosti ušel, bude potrestán pro přestupek vězením a na území dříve uherském uzamčením do 3 měsíců, vyhoví-li však dobrovolně dodatečně své odvodní povinnosti, vězením (uzamčením) do 1 měsíce.

Vedle trestu na svobodě může být uložen v prvním případě trest na penězích do 3000 Kč, v druhém do 1000 Kč.

Kdo k těmto přestupkům navádí nebo napomáhá, bude potrestán vězením (uzamčením) do 3 měsíců, s čímž může být spojen trest na penězích do 3000 Kč.

§ 44.

Uprchnutí před odvodem a před vojenskou službou.

Kdo opustí republiku Československou v úmyslu, aby ušel odvodní povinnosti, nebo se zdržuje mimo hranice republiky s tímž úmyslem v době, kdy by měl vyhovět své odvodní povinnosti, bude potrestán pro přečin vězením do 1 roku.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 10.000 Kč.

Stejný trest stihne odvedeného, který opustí republiku, aby se vyhnul nastoupení presenční služby nebo dvanáctinedělního vojenského výcviku.

§ 45.

Obcházení branné povinnosti.

Kdo se dopustí pletich, aby vymkl sebe nebo jiného povinnosti odvodní, presenční službě neb činné službě jiného druhu, bude potrestán pro přečin vězením do jednoho roku.

Kdo se dopustí pletich, aby vymkl sebe nebo jiného 12nedělnímu vojenskému výcviku, cvičení ve zbraní (cvičení služebnímu), zvláštnímu cvičení záložníků, nebo částečně presenční nebo činné službě jiného druhu, bude potrestán pro přestupek vězením a na území dříve uherském uzamčením do 3 měsíců.

Vedle trestu na svobodě může v prvním případě být uložen trest na penězích do 20.000 Kč, v druhém případě do 3000 Kč. V každém případě propadá to, co bylo poskytnuto k obcházení branné povinnosti.

§ 46.

Úmyslné poškození vlastního neb cizího zdraví.

Pro přečin bude potrestán vězením do 3 let:

1. kdo si na těle ublíží, nebo na zdraví se poškodí, neb si dá od někoho jiného ublížit, nebo poškodit se, aby se učinil částečně nebo zcela nezpůsobilým k plnění zákonné povinnosti branné;

2. kdo někomu jinému na těle ublíží, nebo na zdraví ho poškodí, aby ho učinil zcela nebo částečně nezpůsobilým k plnění zákonné povinnosti branné.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 30.000 Kč. To, co bylo poskytnuto k účelům, uvedeným v bodu 2. prvního odstavce, propadá.

Podle těchto ustanovení budtež trestány také osoby podrobené pravomoci soudův občanských, které na území dříve uherském se účastní vojenského zločinu poškození vlastního zdraví.

§ 47.

Neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení:

a) cvičení ve zbraní (cvičení služebnímu a dvanáctinedělního vojenského výcviku).

Pro přečin bude potrestán vězením do 3 měsíců nebo trestem na penězích do 2000 Kč, kdo neuposlechne povolávacího rozkazu k nastoupení dvanáctinedělního vojenského výcviku, cvičení ve zbraní (cvičení služebnímu) nebo zvláštního cvičení záložníků.

§ 48.

b) presenční služby.

Pro přečin bude potrestán tuhým vězením v míru do 1 roku, za mobilisace a ve válce do 3 let, kdo neuposlechne povolávacího rozkazu k nastoupení presenční služby v míru do 3 dnů, za mobilisace a ve válce do 48 hodin po uplynutí ustanovené lhůty.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích v míru do 10.000 Kč, za mobilisace a ve válce do 30.000 Kč.

Kratší zmeškání podléhá potrestání vojenskými úřady disciplinárními.

§ 49.

c) výjimečné činné služby.

Pro přečin bude potrestán tuhým vězením do 2 let, kdo neuposlechne povolávacího rozkazu k nastoupení výjimečné činné služby do 3 dnů po uplynutí ustanovené lhůty.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 20.000 Kč.

Kratší zmeškání podléhá potrestání vojenskými úřady disciplinárními.

§ 50.

d) činné služby za mobilisace.

Pro přečin bude potrestán tuhým vězením do 3 let, kdo neuposlechne povolávacího rozkazu k nastoupení činné služby za mobilisace částečné nebo všeobecné do 48 hodin po uplynutí ustanovené lhůty.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 30.000 Kč.

Kratší zmeškání podléhá potrestání vojenskými úřady disciplinárními.

§ 51.

Nedostavení k vojenské službě bez zvláštního zavolání.

Pro přečin bude potrestán tuhým vězením do 3 let, kdo nesplní své povinnosti bez zvláštního zavolání dostavit se neprodleně k činné službě podle § 26.

Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 30.000 Kč.

§ 52.

Nedostavení k plnění zvláštních úkonů podle § 3.

Pro přestupek bude potrestán vězením a na území dříve uherském uzamčením do 3 měsíců, kdo neuposlechne výzvy, aby se dostavil k plnění zvláštních úkonů podle § 3. Vedle trestu na svobodě může být uložen trest na penězích do 3000 Kč.

§ 53.

Trestnost přestupků spáchaných mimo republiku.

Přestupky v tomto zákoně uvedené jsou trestné i tenkrát, když byly spáchány mimo republiku Československou.

§ 54.

Promlčení trestných činů.

Doba promlčení jest u přestupků 6 měsíců, u přečinů spáchaných neuposlechnutím povolávacího rozkazu nebo nedostavením k vojenské službě bez zvláštního zavolání 3 léta, u ostatních přečinů 1 rok.

Promlčení trestných činů počíná se:

a) v případech §§ 43, 44 a 46 koncem toho roku, ve kterém odvodem povinný dokoná 50. rok věku, nebo dnem, kdy se dostaví před odvodní (přezkoušecí) komisi; je-li však bránc v případech § 44 již odveden, okamžikem jeho návratu; pro ostatní vinníky také dnem smrti osoby branné povinnosti podléhající;

b) v ostatních případech okamžikem spáchaného činu.

§ 55.

Peněžité tresty.

Peněžité tresty podle tohoto zákona vybrané buďte odvedeny státní pokladně pro účely péče o invalidy a pozůstalé po osobách vojenských. Stejným způsobem budiž odvedeno to, co propadá podle § 45, poslední odstavec, a § 46, předposlední odstavec.

Peněžité tresty podle §§ 40, 41 a 42 uložené buďte přeměněny pro případ nedobytnosti v trest vězení a na území dříve uherském v trest uzamčení; v ostatních případech budiž trest na penězích přeměněn v trest na svobodě stejného druhu jako trest hlavní a nesmí převyšovati uložený trest hlavní. Při přeměně budiž za každých 50 Kč vyměřen jeden den trestu na svobodě; na místě peněžitých trestů nižších než 50 Kč buď uložen přiměřený trest na svobodě nejvýše 24 hodin.

U přečinů podle §§ 44 až 46 jest přeměna trestů na svobodě v trest na penězích vyloučena.

§ 56.

Použití trestních ustanovení na osoby podrobené vojenské trestní soudní pravomoci, příslušnost k trestnímu řízení.

Tresty na svobodě i na penězích, uvedené v těchto paragrafech, vztahují se i na osoby, podrobené vojenské trestní soudní pravomoci, které spáchají některý trestný čin, uvedený v §§ 42 až 46, nebo při něm spolupůsobí. Jde-li však o zločin poškození vlastního zdraví, nelze použít § 46.

Osoby, které spáchají některý z přečinů uvedených v §§ 47 až 51, podléhají vojenské trestní soudní pravomoci. Kdo k takovým přečinům navádí, byť i bez výsledku, dopouští se přečinu a

bude potrestán občanským nebo vojenským soudem podle své trestní soudní příslušnosti trestem stanoveným v tomto zákoně na pachatele.

Trestní řízení, pokud nepřísluší vojenským úřadům (vojenským soudům), náleží pro trestní činy podle §§ 40, 41, 42 a 52 do oboru působnosti příslušných politických úřadů, na území dříve uherském policejních úřadů první stolice, pro trestné činy podle §§ 43 až 46 do oboru působnosti občanských soudů trestních.

§ 57.

Použití ustanovení §§ 47 až 51 a § 56, odst. 2.

Ustanovení §§ 47 až 51 a § 56, odst. 2., jest jen tehdy použito, nečiní-li trestné jednání v těchto paragrafech naznačené skutkovou podstatu činu podléhajícího přísnějšímu trestu.

§ 58.

Zvláštní ustanovení o pokusu trestných činů pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

Pokus trestných činů podle §§ 44 a 46 jest trestným též na území dříve uherském.

ODDÍL IX.

Ustanovení přechodná.

§ 59.

Převod z dosavadního poměru branného do nového.

Branná povinnost podle dříve platných zákonů zůstává v platnosti až do doby, kdy nabude podle prováděcích nařízení platnosti branná povinnost v tomto zákoně stanovená.

Branci budou převedeni z dosavadního branného poměru do nového, který jim podle jejich stáří a podle tohoto zákona přísluší, po případě budou znovu vřaděny do příslušného poměru ty osoby, pro něž tímto zákonem byla branná povinnost znovu zavedena (ročníky 43 až 50letých). Podrobná ustanovení budou vydána cestou nařízení.

§ 60.

Odvolání v roce 1920.

V roce 1920 budou podrobeni odvoláním příslušníci ročníků 1900, 1899 a 1898.

Způsob provedení upraven bude předpisy.

§ 61.

Ohrada mírového početného stavu v roce 1920.

V témže roce 1920 přidrží se k činné službě: a) dobrovolníci,

b) odvedení příslušníci ročníku 1900 na celou dobu pravidelné služby presenční a další činné služby podle ustanovení posledního odstavce,

c) odvedení příslušníci ročníku 1899 na celou dobu pravidelné služby presenční, pakliže jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně nepřevyšuje trvání jednoho roku; jinak na dobu jednoho roku,

d) odvedení příslušníci ročníku 1898 na dobu jednoho roku, pakliže jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně nepřevyšuje dobu jednoho roku.

Nebude-li tímto mírového stavu dosaženo, lze výjimečně činné službě jeden rok nepřevyšující podrobiti i příslušníky ročníků 1897, po případě i starších až do ročníku 1892, pokud příslušníci těchto ročníků podle poslední platné klasifikace byli uznáni za schopny k vojenské službě se zbraní a jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně nepřevyšuje trvání 6 měsíců.

Odvedení příslušníci ročníku 1900 (první odstavec b), jakož i všichni v letech 1921 a 1922 odvedení jsou bezvýjimečně povinni bezprostředně po skončení pravidelné presenční služby ještě k další činné službě v trvání 10 měsíců; všichni v letech 1923 až 1925 odvedení jsou pak povinni po skončení pravidelné presenční služby ještě k další činné službě v trvání 4 měsíců.

§ 62.

Převod domobranců ročníků 1897 a starších do zálohy.

Domobranci ročníků 1897 a starších, kteří jsou podle poslední platné klasifikace k vojenské službě se zbraní schopni, pokládají se za odvedené a s výhradou § 61 budou převedeni podle svého stáří vojenskými úřady do zálohy, ostatní příslušníci těchto ročníků pokládají se za neodvedené.

Ministru národní obrany přísluší právo příslušníky ročníků 1897 až 1892 uvedené v předchozím odstavci, kteří dosud žádného vojenského výcviku nemají a podle § 61 k činné službě povolání nebudou, podrobiti vojenskému výcviku v době nepřevyšující dvanáct týdnů.

§ 63.

O osobách požívajících výhod podle dřívějších zákonů.

Osoby, požívající podle dřívějších zákonů výhod v plnění branné povinnosti, budou převedeny rovněž do branného poměru, který jim přísluší podle tohoto zákona.

Osoby, zařazené již v den působnosti tohoto zákona ve smyslu § 29 dosavadního branného zákona do evidence náhradní zálohy nebo do ná-

hradní zálohy, budou převedeny do zálohy podle svého stáří a budou povinny konati za mobilisace a ve válce služby beze zbraně podle potřeby.

§ 64.

Zpětný účinek trestních ustanovení.

Trestní ustanovení obsažená v tomto zákoně vztahují se na trestné činy, které byly spáchány před působností tohoto zákona a nebyly dosud pravoplatně rozsoudeny, toliko potud, pokud se podle tohoto zákona neposuzují přísněji, nežli podle zákonů dosud platných.

ODDÍL X.

Ustanovení závěrečná.

§ 65.

Spolupůsobení správy matrik a obcí.

Správy matrik a obecní úřady jsou povinny podle nařízení k tomuto zákonu vydaných spolupůsobiti při provádění tohoto zákona.

§ 66.

Osvobození od kolků a poštovného.

Veškerá podání a protokoly (i přílohy) k provedení tohoto zákona směřující jsou osvobozeny od kolků.

Vzájemné úřední dopisy obecních úřadů a správců matrik v branných věcech jsou prosty poštovného.

§ 67.

Zrušení dřívějších zákonů.

Ustanovení dřívějších zákonů a nařízení, pokud tomuto zákonu odporují, se zrušují; tak zrušují se zejména zákon ze dne 5. července 1912, č. 128 ř. z., a zákonný článek XXX. z roku 1912, zákon ze dne 5. července 1912, č. 129 ř. z., a zákonný článek XXXI. z roku 1912, zákon ze dne 6. června 1886, č. 90 ř. z., a zákonný článek XX. z roku 1886, zákon ze dne 31. května 1888, č. 77 ř. z., a zákonný článek XVIII. z roku 1888, zákon ze dne 28. června 1890, č. 137 ř. z., a zákonný článek XXI. z roku 1890.

§ 68.

Účinnost zákona.

Zákon tento nabude účinnosti dnem svého vyhlášení.

§ 69.

Provedení zákona.

Ministru národní obrany se ukládá provést tento zákon v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Klofáč v. r.

Čís. 194.

Zákon ze dne 19. března 1920,

jmž se upravuje přejímání vojenských gážíst bývalé rakousko-uherské, rakouské a uherské branné moci do branné moci republiky Československé a jmž se upravují zaopatřovací nároky bývalých vojenských gážíst, kteří se na československém národě provinili.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Ministerstvu národní obrany přísluší právo přejímati podle vlastního uvážení bývalé rakousko-uherské, rakouské a uherské vojenské gážísty do vojenských služeb Československé republiky jako československé vojenské gážísty.

§ 2.

Nepřevzme-li ministerstvo národní obrany do československé vojenské činné služby jako gážísty takovéto vojenské osoby z povolání, poskytně jim Československá republika potud, pokud nejpозději dnem 1. ledna 1910 získaly a od té doby nepřetržitě měly v některé obci republiky domovské právo, a pokud jejich skutečná služební doba v bývalé branné moci nepřesahovala dobu 5 let, k jejich zvláštní žádosti odbytné, rovnající se jednoročnímu služebnímu příjmu jejich (gáží), tak, jak jim příslušel dne 28. října 1918; pokud sloužili v bývalé branné moci více než 5, ale méně než 10 let, bude jim k jejich žádosti poskytnuto odbytné rovnající se dvojnásobnému ročnímu služebnímu příjmu, jak jim příslušel dne 28. října 1918.

Do naší branné moci nepřevzatým bývalým vojenským lékařům, kterým byly bývalou vojenskou správou jejich studijní výlohy uhrazeny, poskytně republika takovéto odbytné k žádosti jejich pouze v tom případě, jestliže si skutečně nejméně 7letou činnou službu podle převzatého závazku již odsloužili; toto odbytné bude pak činiti dvojnásobný roční služební příjem, který jim patřil dne 28. října 1918.

Sloužily-li takovéto bývalé vojenské aktivní osoby skutečně nejméně 10 let, budou těm z nich, kteří nebyli do československé branné moci převzati, k jejich žádosti a podle jejich volby poskytnuty buď zaopatřovací požitky podle vojenských zaopatřovacích zákonův a nařízení plativších dne 28. října 1918 v bývalé říši rakousko-uherské, avšak nejvýše výměrou požitků zaopatřovacích VI. hodnostní třídy, nebo bude poskytnuto jim odbytné ve výši dvojnásobné roční gáže, požívané dne 28. října 1918; v obojím případě nepotřebují prokázati nezpůsobilost k dalšímu vy-